

D i s s e r t a t i o
inauguralis medica
de
morborum
cura dietetica

quam
consensu et auctoritate

Magnifici Dom. Praesidis et Directoris
Spectabilis Domini Decani

nec non
Clarissimorum DD. Professorum

pro
Doctoris Medicinae laurea

rite obtinenda
in alma ac celeberrima
Regia Scientiarum Universitate Hungarica
publicae disquisitioni

submittit

Sigismundus Koppel
Hungarus Pesthiensis.

In theses adnexas disputabitur in palatio majori
Universitatis die Julii 1833.

Pestini,
Typis Trattner-Károlyianis.

— **promptius iis succuritur, qui facile coguntur, quam
quibus inutilis libertas est.**

Celsus. libr. 3 cap. 21.

S e i n e m
innigst geliebten Vater
widmet
diese Blätter
als Zeichen
der
kindlichen Liebe und Dankbarkeit

der Verfasser.

INTRODUCTIO.

Qui vitam sanam ad ultimam senectutem perducere cupit, is in cibi potionisque modo sibi imperet modereturque; testante enim historia cuncti ii, qui ob longius protractam vitam ab omnium seculorum memoria inclaruerant, nullo alio adhibito artificio, quam delicias spernendo, imo necessariae vitae valetudinisque fomenta mira frugalitate restringendo, effecerunt, ut nonnisi post centum, et quod saepe excedebat, annos, integerrima valetudine transactos, ad ultimum illud, quo vita clauditur, pervenerint stadium. — Non minus verum, nec ab ullo unquam medicorum in dubium vocatum assertum est: regimen vitae diaeteticum, victus imprimis potionisque rationem prudenter moderatam, summopere necessariam esse ad hoc, ut labefactata valetudo restitui possit. — Veritate modo dictorum probe perspecta, non tantum aevo nostro, sed antiquissimis jam temporibus medici quidam ad eam devenerunt cogitationem, ut peculiare regimen vitae, quod vocant diaeteticum, qua remedium principale vel solum, vel paucis iisque simplicioribus simul adhibitis medicamentis, ad restituendam sanitatem aegrorum curae suae commissorum adhiberent; cum tamen non omnes eadem via incederent, hinc tractu temporum diversae enatae sunt methodi therapeuticae, in eo convenientes, quod singularum et omnium effectus, iam maiori iam minori in gradu, a praescripta vivendi ratione dependeat,

quare etiam comuni curarum diaeteticarum nomine insigniuntur; tales sunt in specie curae, quae a potu aquae communis aut aquarum mineralium, a lacte, a sero lactis, a succorum vegetabilium expressorum usu, a vernali vel autumnali tempore, quo eae insituuntur, aut ab aliis magis adhuc accidentalibus denominabantur, imprimis vero ea, quae quantitatem ciborum plus minus restringendo et qualitatem illorum adcuratissime definiendo perficitur, quaeve strictiori sensu cura per diaetam dicitur. Postrema haec constituit argumentum hujus dissertationis, in qua elaboranda prae aliis cel. Lud. Aug. STRÜVE opus singulare de hac materia (*Über Diät-Entziehung und Hungercur* etc. Altona. 1822.) secutus sum; proponam autem primo generalia curam diaeticam omnem concernentia, dein in sectione altera praecipuas methodos huc pertinentes specialius describere conabor.

Sectionis prima.

GENERALIA CURAM DIAETETICAM CONCERNENTIA.

Cura per diaetam strictiori sensu, ut iam supra breviter memini, ea dicitur actio medica, qua statum valetudinis abnormen individui aegrotantis, imprimis quantitatem et qualitatem nutrimentorum consumendorum accurate definiendo et determinatam vitae rationem praescribendo, ita mutare nitimur, ut sanitas ad relativam normam reducat. Definitio haec curae diaeteticae nequaquam tamen excludit simultaneum medicamentorum usum, nam ut CELSUS (libr. 3. in praef.) dicit: „Illud ante omnia scire convenit, quod omnes, medicinae partes ita connexae sunt, ut ex toto separari non possint; sed ab eo nomen trahant, a quo plurimum petunt. Ergo ut illa, quae victu curat, ali-

„quando medicamentum adhibet; sic illa, quae praecipue medicamenti pugnatur, adhibere etiam rationem victus debet; quae multum admodum in omnibus malis corporis proficit.“ Verum ubi in cura diaetetica medicamenta quaedam exhibentur, haec non nisi qua remedia adiuvantia considerari possunt, remedium enim principale, a quo nimirum effectus curae omnis dependet, unice ieiunium methodice coordinatum constituit.

Est adeoque cura diaetetica, ut e modo dictis patet, alia pura, sub qua nulla exhibentur medicamenta, qualis est cura gastricismi per solum ieiunium, sublatio tertianae per longum usum aquae purae; alia vero medicamenti adiuta, quo spectant praecipue eae morborum chronicorum curae, sub quibus praeter dietam strictiorem et nonnulla medicamenta, uti potiones diversae, praeparata hydrargyri vel stibii, iunctiones aut alia, in auxilium vocantur. Differunt porro curae diaeteticae pro maiori vel minori intensitate et extensione ieiunii praescripti, quo ex respectu cum cel. STRUVE tres gradus distingui possunt. In primo nec quantitas nec qualitas nutrimentorum nimis scrupulose definitur; iniungitur solum aegro, velit sibi a cibis concoctu difficilibus aut acerbis et a potulentis calefacientibus cavere, quoad quantitatem vero absumentorum ita sibi moderetur, ut vix saturatus cesset ab esu; hoc in gradu adhibita cura diaetetica mitior aut simplex dicitur. — In secundo gradu qualitas nutrimentorum accuratissime praescribitur, simul non maior illorum quantitas conceditur, quam quae ad summe moderatam satietatem recte sufficit; subtrahuntur hic aegro omnia delectamenta palati, et reducitur ad nutrimenta et potulenta, quae palato illecebris adueto raro sapiunt, unde cura talis diaetetica strictior recte cura per abstinentiam (Entziehungsur) vocatur. — In tertio gradu non tantum qualitas omnium vitae fomentorum accurate determinatur, verum quan-

titas quoque eo reducitur, quo id absque periculo existentiae organismi fieri potest; sub hac cura dietetica strictissima continuus adest sensus famis, nam ad sitim quidem fallendam sufficientia exhibentur potulenta, quantitas tamen nutrimentorum concessorum ad satietatem minime sufficit, unde curae huic subiectus omnino inedia[m] patitur, quamobrem ei nomen curae per inedia[m] (*Hungercur*) non absque causa inditur; verum cum aegri a nomine iam facile abhorreant, hinc pluribus medicis et hunc gradum curae dieteticae curam per abstinentiam nominare placuit.

Ut quis modum perspiciat, quo curae dieteticae valetudinem labefactatam ad relative normalem statum reducere valent, necessum est, ut subtractionis alimentorum effectus in organismum, tam primarios quam secundarios et remotiores, probe noscat. — Primus effectus inediae et omnis diuturnioris ieiunii est sensus famis, desiderio cibi, ardore et dolore ventriculi se manifestans. Sensatio haec molesta pro diversa quantitate et qualitate postremo absumptorum alimentorum, ac pro diversa in organis digestionis virium exertione, iam citius iam tardius, semper tamen tunc comparet, dum, digestionem in ventriculo absoluta, contenta illius in tantum iam per tubum intestinale[m] provecta sunt, ut nihil amplius restet materiei, in quam humores gastrici digestionem inservientes suam actionem chemicam vitalem exserere possent. Otium enim ventriculi et stimuli habitualis absentia, tensionem ponunt inter fibras musculares et nervos gastricos, concitantque molestem sensum, illi non absimilem, qui in musculis diu quiescentibus a virium abundantia oritur; eodem autem tempore et vasa absorbentia, ob defectum aliarum materialium, partem humorum subtrahunt, mixturem eorum mutant, dein ipsam ventriculi substantiam facile adgrediuntur, quo sensus ille molestus in hoc organo, ob nervorum copiam sensibilissimo, utique multum au-

getur. Restrigitur hic effectus ieiunii initio ad ipsum ventriculum, mox vero propagatur per totum tubum intestinalem, tandem per universum corpus. Aucta quippe ventriculi sensibilitate et depravato humore gastrico, nervi eius organi et fibrae musculares potentius incitantur; oritur dolor intolerabilis, fastidium, vomituritio, quae et animi deliquium saepe adducunt.— Cum autem fame diu afflictus per varias excretiones solidarum et liquidarum partium ingentem patitur iacturam, quin quidpiam restitueretur, hinc omnis adeps deperditur, partes solido molles flaccidae volumine imminuuntur, ipse sanguis consumi videtur, nam vasa sanguifera fere inania deprehenduntur. Ob defectum materiae novae, inflammabilium praecipue, simul substantia organica in mistione sua depravatur, ita, ut sanguis aliique humores spontaneam quandam acrimoniam contrahant. Denique et vires corporis per ipsius vitae processum assidue restaurandae, inedia protracta, deprimuntur, exhauriunturque. Oritur tandem febris, typhi putridi symptomatibus stipata, quae, suo modo decurrens, cito morte finitur.— Potulenta assumpta, et si mera aqua sit, phaenomena nunc dicta gravia multum mitigant, funestumque inediae exitum retardant, non tamen eum impedire valent.

Cum plenaria nutrimentorum et potulentorum subtractio, ut vidimus, vix aliquo tempore absque periculo vitae perferri possit, hinc nemo medicorum eam in aegro scopo curativo tentabit, etsi ASCLEPIADES simile quid in febribus curandis fecerit; hic enim ut CELSUS (libr. 3. cap. 4.) refert: „convellendas vires aegri putavit, luce, vigilia, siti ingenti; sic, ut ne os quidem, primis diebus elui sineret.“ — In cura diaetetica modernorum, etiam strictissima, cibi raro subtrahuntur longiori tempore, quam secus consuetudo aegri tulit, sed exhibentur solum selecti multo minori quantitate, simulque conceditur larga potulentorum quantitas;

quare et effectus huius longe alii sunt, ac plenariae subtractionis per longius tempus, quos supra descripsi. — Ubi nimirum aegro parca quantitas ciborum, haecque, ut fieri solet, per plures minores portiones de die exhibetur, digestionem et assimilationem citissime absoluta oritur quidem sensus famis, non tamen diuturnus, cum post aliquot horas nova portio cibi assumatur. Fieri quidem potest, ut cura per longius tempus cum rigore aliquo producta, quantitas cibi concessa ne quidem pro momento temporis sufficiat ad delendam sensationem ingratham, verum et in hoc casu potulenta, pro lubitu assumpta, sensum hunc mitigant et leniunt. — Alter necessarius effectus huius diaetae est ipsius ventriculi, copia ingestorum non distenti, per contractionem vitalem imminutio, atque hinc derivanda maior energia in conterendis ac pro digestionem praeprandis cibis, quam actionem mechanico dynamicam eo facilius nunc perficit, cum omnis eius vis in parvam quantitatem singula vice ingestam dirigitur. Eadem ex causa cibi cum succis digestionem inservientibus promptius et exactius miscentur, convertunturque in chymum et chylum bene subactum et facile assimilandum. Ob parcam chyli praeprati quantitatem resorptio in tubo intestinali alacrius, et transitus lymphae per sua vasa facilius perficitur; cum vero materia hac ratione sanguini adlata optimo subacta sit, hinc ea perfecte assimilatur, quo sanguinis mistio conservatur, imo melior redditur. — Ulterior effectus huius diaetae per longius tempus protractae in eo consistit, quod secretionem in genere omnes, atque hinc et eae organorum digestionem, multum imminuantur, quod imprimis adparet ex alvi excretionem paulo post tarda et scyballosa; resorptio e contrario multum abest ut debilitaretur, haec enim in suo vigore persistit, imo saepe intenditur. Hoc praepondium resorptio nis super secretionem, atque hinc super reproductionem imminutam, constituit proprie effectum principalem

omnis curae diaeteticae Cum enim sanguini relative multo minus materialium restauratiō aptarum advehitur, quam pro organismi subsistentia illaesa requireretur, natura autem conservatiōem organismi, quoad fieri potest, continuo moliatur; hinc per vasa resorbentia omne in corpore haerens abnorme, superfluum, aut ad integritatem organismi relative minus necessarium, prius secretum, nunc consumitur, et ad defectum sanguinis resarciendum in huius circulum adfertur. Circumstantiae huic adscribenda venit emaciatio personarum curae diaeteticae strictiori subiectarum; consumitur enim initio adeps, tardius et musculorum substantia adgreditur. — Etsi autem reproductionis decrementum initio solum in partibus minus essentialibus obveniat, nihilominus tamen, si diaeta strictior diutius aut ultra modum exaggerata protrahitur, facile fieri potest, ut etiam organa et systemata organica momentosiora deficient, sicque existētia organismi in periculum vocetur; quare medicus sub omni cura diaetetica nihil magis spectandum habet, quam reproductionis statum, secundum quem nimirum durationem et modificationes curae optime determinabit. — Effectus curae diaeteticae, nunc enumerati, utique ab extensione et intensitate, quo ea exsequitur, dependent ita, ut sub simplici seu mitiori minus conspicui fiant, sub strictissima vero intensiori in gradu compareant.

His praemissis facile perspicitur, qua ratione restricta nutritio in restituenda sanitate operetur, quibusve morbis sufferendis sufficiat. — Omnis cura diaetetica, ut vidimus, primario processum assimilationis et reproductionis adgreditur, eos imminuendo simulque corrigendo; resorptionis vigore perstante successive omnis materia organica necessario consumitur, et per novam, eamque perfectiorem, quantitate solum minore, commutatur; tolluntur adeoque stagrationes humorum et infarctus, resorbentur abnormia vitae

plasticae producta, crasis normalis substantiae organicae restituitur; unde mirum non est, si sub solerti et adtentis medici gubernio morbi gravissimi, organismo interitum minitantes, curis diaeteticis non semel sublatis, sanitasque durabilis restituta legitur.

In determinandis morbis curam diaeteticam expositis ante omnia naturam ducem sequimur, ex casta enim et adtenta observatione ad lectos aegrorum constat, naturam medicatricem saepe eadem ratione morbos sufferre, quam medicus in cura diaetetica sequitur. — In omni morbo acuto, aliquantulum vehementiori, observatur adpetitus cibi prostratus, qui non raro in plenariam nutrimentorum solidiorum inadpetentiam transit, desiderium vero potus non tantum non imminuitur, verum ut plurimum augetur. In simili casu natura medicatrix saepe ultra excedit, ac cuiusdam medicorum in cura diaetetica etiam strictissima unquam liceret; exemplo sunt aegri e febribus gravioribus decumbentes, per tres quatuorve septimanas omne nutrimentum solidum respuentes. Inadpetentiam in his morbis non symptoma accidentale, sed remedium potius ad devincendum morbum a natura constitutum esse, in eo omnis aevi medici consentiunt, hinc etiam ab illis in cura morborum acutorum semper diaeta strictissima commendabatur. — Eandem viam videtur natura tentare in morbis quibusdam chronicis, quamvis hic inadpetentia distincta rarius quam in acutis compareat, eamque consuetudo perversa gulonum saepe ita superet, ut observari nequaquam possit; talis est, ut plura taceam, e. g. inadpetentia et flatulentia sub accessione arthritidis periodicae, et taedium ciborum in hypochondriasi adfectis. — Sunt tandem casus, in quibus salubris inadpetentiae sub morbis acutis actio in status morbosos chronicos simul praesentes extenditur. Sic inter caetera cel. STRUVE (l. c. §. 27.) narrat casum puellae decem annorum, cuius cubitum si-

nistrum inde a prima infantia herpes corticosus occupaverat: dum haec ex ignota causa in febrim sic dictam nervosam incidere, per tres continuas septimanas ab omni cibo abstinuit, sub quo tempore herpes secus pertinacissimus, perfecte disparuit, nec tardius unquam rediit; quamvis ipsa febris mitissimis solum remediis curaretur. Quod in hoc casu natura per ieiunium impositum effecit, et in millenis aliis quotidie obviis efficit; id medicus quoque per curam diaeteticam saepissime praestare potest.

Praeter casus, in quibus ut diximus naturam sequimur, multi sunt adhuc status morborum, quibus, ratione solum et experientia suadente, curam diaeteticam opponimus. — Cum cura diaetetica imprimis in maiori vel minori subtractione alimentorum, atque hinc in alleviata digestionem et assimilationem consistat, hinc in morbis tubi alimentaris, ab huius oppletionem oriundis, potentissimum sistit haec cura remedium, a primis artibus medicae temporibus in iis adhibitum. Omnis oppletio ventriculi et tubi intestinalis, per ciborum quantitatem nimiam, aut per dyspeptorum ingestionem producta, seu ea symptomatica qua inadpetentia cibi et dolor ventriculi, seu qua cordialgia aut alio modo manifestetur, semper per diaetam strictiorem, aut solum aut paucis medicamentis adiutam, cito et tuto suffertur. In ipso illo statu morbo chronico ventriculi, repetitos errores diaeteticos insequente, sub quo digestio in tantum labefactata est, ut ex minima etiam quantitate alimentorum, secus facile concoctibilium, illico flatulentia, sensus oppressionis, cephalaea et alia molesta symptomata aegrum angant, vix melius praesto est remedium, quam cura diaetetica mitior methodice executum. — In caterva porro morborum, quae a nutritione superflua, a humorum abundantia et ab huius sequelis dependet, cura diaetetica vera panacea dici potest; sub ea enim massa organica cito imminuitur,

sic autem causa morbi sublata, ipse quoque morbus frequentissime tollitur. Ubi igitur individua bene pasta, humorum copia oppleta, ad apoplexiam disposita a symptomatibus sibi molestis, uti a cephalæa, a vertigine temulentia, dyspnoea et ab aliis plethoræ sequelis liberari cupiunt, sufficet, si sanitati suæ consulentes se ad diætam tenuem parum nutrientem restrinxerint. Simili modo et in illis morbis chronicis, qui ob continuum humorum plasticorum improportionatum augmentum sanitate universa gravius adfecta enascuntur, uti in arthritide universali aut in podagra, in cephalæa chronica, in vertigine, apoplexia, in malô hæmorrhoidali et similibus, ex hac causa ortis, diæta strictissima pro se aut aliquibus medicamentis adiuta præsentaneum est remedium. Verum medico diætam strictiorem præscribenti nullibi maiora ponuntur impedimenta, quam in morbis nunc dictis, cum plurimi huiusmodi aegrorum deliciis et illecebris palati, quibus asueverunt, valedicere nequeant nolintque. — Frequentissimus autem curarum diætetiarum usus fit in morbis a dyscrasia humorum provenientibus, imprimis autem in horum formis chronicis, sic in ulceribus chronicis, in herpete maligno exedente, in arthritide inveterata, in leucorrhœa maligna, in scrophulosi, in syphilide, et in lepræ formis diversis recentiori tempore iterum frequentius obviis. In omnibus his formis morborum diæta strictissima ad inediã usque intensa, experientia quotidiana testante, miros producit effectus. — Quid possint curæ diætetice in scirrho, cancro, aliisque productis abnormibus vitæ plasticæ, id ex experientia nedum constat; multum tamen ab iis sperari posse, earum prius expositus agendi modus abunde docet.

Restat adhuc, ut cautelas, sub cura diætetica strictiori præprimis necessarias, breviter exponam: Hinc

1. quamvis sensus famis, sub hac cura necessario præ-

sens, de regula potulentis mitigetur, nihilominus tamen saepe sensus hic fit intolerabilis, et ad eum increcit gradum, ut omnino vitae periculum instet. Aegri in hoc casu omnibus illis excruciantur symptomatibus, quae per diurnam inedia[m] produci superius dixeram, utpote sensu illo intolerabili famis, ardore et dolore ventriculi vehemente, vomituritionibus dolorificis et inanibus, quibus nonnisi parum bilis et muci eructatur, tandem accedit virium deiectio summa. Sub talibus circumstantiis medicus a cura incoepa desistere debet, nisi se homicidii reum facere velit. Addeat igitur quotidie alimentis maiorem portionem, eamque subdivisam frequentius et post minora intervalla aegro exhibebit, Verum

2. Ubi etiam famis deleteriis hic effectus non fit conspicuus, aeger tamen repente et nimium emaciatur, pulsus et respiratio multum retardatur, posterior simul brevis, anhelosa et anxiosa fit, ibi quoque absque mora necessum est curam interrumpere, aut ad minus ad mitiorem gradum reducere. Pulsus quidem sub omni strictiori diaeta, e causis facile perspiciendis, retardatur, ex experientia tamen constat, eum ad pauciores quam 35 ictus per minutum primum absque periculo vitae vix imminui.

3. Caveat sibi aeger per curae tempus ab omni refrigerio, ne cutis functio restringatur aut plane supprimatur. Aegri quidem ipsi ut plurimum calorem quaerunt; imminuto enim nutritionis processu in organismo sensus frigoris producitur; maioris tamen securitatis causa praestat aegros sub strenua inspectione in cubili, atque in atmosphaera ad 17 ° usque 20 ° R. temperata continere, et non nisi diebus aestivis fervidioribus serenae sub meridiem usum liberi aeris concedere.

4. Ut finita cura reconvalescens indigestionis periculum evitet, oportebit eum successive, parvas quotidie por-

tiones, prioribus addendo; ad normalem quantitatem nutrimentorum asuefacere.

5. Notandum, quod infantes et in genere iuniores famem minus ferant, quam adulti, e contrario feminae et senes minus ab ea adficiantur, quam viri.

S e c t i o a l t e r a

PRAECIPUARUM CURAE DIAETETICAE METHODORUM

SPECIALIS EXPOSITIO.

Quamvis medici antiquiores Graeci in omnibus tam acutis, quam chronicis morbis determinatam, et scopo convenientem vitae rationem atque dietam diluentem summi haberent, impensissimeque commendarent, et quamvis HIPPOCRATI vis famis medica, per bene nota fuerit, ut e pluribus eius operum locis patet; nihilominus tamen systematicae executae curae diaeteticae nullum in illius scriptis invenimus exemplum. Methodicae scholae, ab Asclepiade fundatae, et a Themisone Laodiceo ac Thessalo imprimis excoltae, sectatores absque dubio primi fuerant, qui methodice imminutam nutritionem, qua remedium in diversis morbis adhibuerant. Hi nimirum ut CELSUS (lib. 1. in praef.) refert: „sub auctore, ut ipsi videri volunt, Themisone, „contendebant, nullius causae notitiam quidquam ad „curationes pertinere, „satisque esse quaedam commu- „nia morborum intueri. Et quidem horum tria genera „esse, unum adstrictum, alterum fluens, tertium mix- „tum. Nam modo parum excernere aegros, modo ni- „mium; modo alia parte parum, alia nimium.“ Huic theoriae morborum convenienter et therapiam suam

coordinarunt: in statu stricto relaxantem, in relaxato adstringentem, in tertio vero seu mixto peculiarem adhibuerunt methodum, quam illi re corporati-
 nem graece μετασύγκρισιν, aut supponendo quod per eam turbata atomorum ad poros proportio ad normam restituatur μεταποροποίηση nominarunt, praemittebatur autem ei methodica praeparatio aegri, cyclus resumtivus, graece κύκλος ἀναληπτικός dictus. — Hanc methodum curandi, quae cum cura diaetetica strictiore modernorum in multis convenit, atque in iisdem fere morbis chronicis adhibebatur COELIUS AURELIANUS (de diutur. lib. 1. cap. 1.) sequenti modo describit:

„Est autem resumptivi cycli ordinatio formanda hoc modo. Prima die parvo cibo atque aqua nutritus aegrotans, vel si ferre valuerit, ab omni nutrimento abstentus, alia die levi motu erit exercendus, atque oleo perungendus, tunc et cibo nutriendus, id est: ut tertiam panis accipiat, partem solitae quantitatis, quam facile percipere atque digerere solebat. Sed panem dabimus limpidum, fermentatum; pulmentum autem ova, vel holerum betas, aut cucurbitas, vel malvas, aut lapathos, aut bulbos vel pisces teneros, ut sunt: scari, aselli, iulides, vel aviculas, ut sunt: turdi, ficedulae; vel cerebrum porcinum aut hoedinum, in hac perseverantes qualitate atque quantitate, duobus vel tribus diebus, juxta virium possibilitatem quo neque parva dando debilitentur, neque adjectionibus perturbati opprimantur. Tum detracti panis partem tertiam adjicientes, pulmentum damus turdorum, ficedularum, aut ex pullis columbarum vel gallinarum. Tum rursum post tres vel quatuor dies aliam tertiam partem panis adjiciemus, et agrestia dabimus pulmenta, ut leporis, aut capreae, atque ita aequali numero dierum peracto, ultimam partem panis addemus. Pulmentum dabimus porcinum, tenerum, ex aqua, vel non curiose conditum

„ex aneto et sale. Praeterea simili modo erit etiam
 „vini facienda partitio, atque per singulos pulmento-
 „rum mutationes adjectio: ac si plus aegrotans bibe-
 „re, quam damus, voluerit, aquam summat. Simili
 „modo etiam gestatio atque exercitium sive motus erit
 „augendus aut imminuendus ad comparisonem quan-
 „tatis ciborum. — Perfecto resumptivo cy-
 „clo erit metasyncriticus adhibendus,
 „primo ex parte, dehinc perfectus. — Prima igitur die
 „erit cibo abstinendus aegrotans: tum alia die parva
 „adhibita gestatione, atque unctione corporis, vel si
 „passio permiserit, lavacro, rursum dabimus panis ter-
 „tiam partem solitae quantitatis, quam ante initum
 „curae facile accipere atque perferre solebat. Pulmen-
 „tum dabimus salsum assum vel tostum: dabimus etiam
 „cappares sinapi madidatas, atque olivas ex viridi oli-
 „vitate messas, quas colymbades vocant, praecaventis
 „ea, quae facile caput implent atque gravant, ut est
 „porrum, allium, cepe. Potui dabimus vinum, etsi per-
 „ferre valuerit aeger, in iisdem duobus vel tribus per-
 „severabimus diebus: sin minus, secunda die salsamentis
 „admiscemus cerebrum vel piscem. Tunc sequenti die
 „panis detracti partem tertiam addimus: pulmentum
 „damus holus, cerebrum, piscem tenuem, hoc tribus
 „vel quatuor servantes diebus. Tum rursum aliam ter-
 „tiam partem panis addentes, transimus ex mediae
 „qualitatis materia ad volantum qualitatem, atque in
 „eadem simili dierum numero perseverantes, ultimam
 „partem panis addimus: pulmentum dabimus porcinae
 „carnis. Sed si multas mutationes facere voluerimus,
 „in quatuor partes medietatem panis dividimus, ut sin-
 „gulas singulis pulmentorum mutationibus adiiciamus:
 „hoc est, unum mediae qualitatis materiae applicantes,
 „aliam volantum, aliam agrestium, aliam porcinae car-
 „nis. Sed ne quid odiosum e quantitate multorum die-
 „rum fiat aegrotanti, hoc est, pulmentorum similis ob-

„latio, erit in communi qualitate specierum diversitas
 „varianda, ut quibus diebus salsamentum, ad eius mo-
 „dum et ordinem, damus, Graeci drimyphagiam
 „appellant, eiusdem speciem variemus: nunc exempli
 „causa, cum pisces damus, sardam, nunc scarum,
 „nunc cordulam: atque ita in usu mediae materiae,
 „quam mesen hylen appellant, nunc turdos, nunc fice-
 „dulas, sive quas miliacas vocant, nunc columbarum
 „pultos, ac gallinarum. Hoc denique etiam in aliis qua-
 „litatibus pulmentorum, sive materiarum erit servan-
 „dum, ut eiusdem virtutis pulmenta specierum muta-
 „tione varientur. Erit praeterea pomorum quiddam ad-
 „iungendum, quod inflare non valeat, sed tempore quo
 „porcina utemur, erunt etiam olera offerenda: solum-
 „que id servandum, ne modum quantitatis excedamus,
 „sive qualitatem rerum datarum. Augetur enim obla-
 „tio non solum si plurima fuerit diversarum specierum,
 „sed etiam si plus nutrire valuerint. In omni igitur muta-
 „tione, hoc est transitu ex qualitate ad qualitatem, prima
 „die oportet curandum aqua vivere, adhibita pernunctione.
 „In aliis vero diebus etiam vinum accipere, et lavacro
 „corpus recurrere, sed non omnibus necessario diebus:
 „siquidem facile caput iugi lavatione ad passionis vesti-
 „gia revocetur. Similiter autem oportet etiam motus
 „corporis augeri atque minui. — Tunc isto cyclo per-
 „fecto erit alius adhibendus solo ex vomitu, detracta
 „drimyphagia: in quo oportet prima die in parvo cibo,
 „et aquae potu aegrotantem servare: tum alia die post
 „lenis deambulationis motum, vomitum exagitare, ex
 „radicibus raphani, vel ex similibus speciebus, si loci
 „aut temporis causa defuerit radicum copia. Oportet
 „igitur“ etc. (describit modum his substantiis vomitum
 „ciendi, cautelas sub et post vomitum.) — „Dehinc alia
 „die lavacro utemur, atque pulmento mediae qualitatis.
 „Tum post duos vel tres dies caeteras cycli partes adhi-
 „bemus. Ac si radices loci aut temporis causa defue-

„rint, adfectandus ordine supradicto vomitus ex granis
 „sinapis madidati, vel ex liquidi sinapi potio, aut mulso
 „ex aceto et pipere confecto, vel cardamomo, aut cru-
 „cae semine, aut decoctione thymi, vel origani, aut
 „hyssopi, aut salsamentis et multis offis, cum aceto,
 „vel mulso ex aceto. Tunc profectu cedente, atque liu-
 „pido linimento perspecto, praesumpto etiam aegro-
 „tanti ingravescens perferre num vomitum possit,
 „num drimyphagiam, audemus integrum atque perfec-
 „tum cyclum metasyncriticum adhibere, ut initium a
 „vomitu sumentes, drimyphagiam jungamus, ac deinde
 „per ceteras cycli materias decurramus. Ordinamus
 „praeterea localia adiutoria etc.“ — Drimyphagiam
 vero seu victum acrium, quo proprie metasyncrisis
 perficiebatur, uberius (de diut. lib. 3. cap. 2.) sic ex-
 plicat: „dehinc adhibenda recorporatio quam Graeci
 „metasyncriticam vocant, ex acriori cibo, quem
 „Graeci drimyphagiam appellant, ex aqua et capparibus
 „confecto, et aceto, et sale, et cepe: sed et ex depo-
 „sitis, quae temporis requie, nullo accepto marcere,
 „inflabilis virtutis careant qualitate. Dandae etiam rap-
 „pae sinapi madidatae, atque salsamentum ex aceto
 „et oleo conditum: vel aceto, et mulso, et sinapi:
 „aut mulso et vino confecto: quae quidem erunt vari-
 „anda. Adminiscendum etiam piper pro ratione virium,
 „atque passionis magnitudinem, ut nunc uno, nunc
 „duobus, nunc tribus acribus pulmentis utatur.“

CELSI tempore methodus metasyncritica, modo
 descripta, videtur vix adhuc in usu fuisse; quamvis
 enim ille ut plurimum scholae methodicae praecepta se-
 quitur, non tamen eam adperte describit, imo nequi-
 dem nominat, similem tamen in multis morbis propo-
 nit curam. Sic in ictero (libr. 3. c. 24.) praescribit:
 „Primo die abstinere aegrum oportet: secundo ducere
 „alvum: tum, si febris est, eam victus genere discu-
 „tere: Si non est scamoneam potui dare, vel cum aqua

„malsa nuces amaras, apsinthium, anisum, sic, ut
 „pars huius minima sit. Asclepiades aquam quoque sal-
 „sam, et quidem per biduum purgationis causa bibere
 „cogebat, iis, quae urinam movent reiectis. Quidam
 „superioribus omissis, per haec, et per eos cibos, qui
 „extenuant, idem se consequi dicunt. Ego utique, si
 „satis virium est, validiora; si parum imbecilliora au-
 „xilia praefero. Si purgatio fuit, post eam triduo pri-
 „mo modice cibum oportet assumere ex media materia,
 „et vinum bibere Graecum salsum, ut solutio ventris
 „remaneat; tum altero triduo validiores cibos, et car-
 „nis quoque aliquid esse, intraque aquam manere: de-
 „inde ad superius genus victus reverti, cum eo, ut
 „magis satiatur; omissa Graeco vino bibere nigrum
 „austum, atque ita per haec variare, ut in-
 „terdum acres quoque cibos interponat, interdum ad
 „salsum vinum redeat. Per omne vero tempus uten-
 „dum est exercitatione, fricatione, et, si hiems est
 „balneo; si aestas, frigidis natationibus: lecto etiam,
 „et conclavi cultiore, usu, loco, ludis, lascivia, aliis,
 „per quae mens exhilaretur, ob quae regius morbus
 „dictus videtur. Malagma quoque, quod digerat, super
 „praecordia datum prodest; vel arida ibi ficus imposita,
 „si iecur aut lionis affectus est.“ — Similem porro
 curam suadet in epilepsia (libr. 3. cap. 23.) dicens:
 „ubi concidit aliquis, si nulla nervorum distentio ac-
 „cessit, utique sanguis mitti debet: si accessit, non
 „utique mittendus est, nisi alia quoque hortantur. Ne-
 „cessarium autem est, ducere alvum, vel nigro vera-
 „tro purgare, vel utrumque facere, si vires patiuntur:
 „tunc caput tondere, oleoque et aceto perungere;
 „cibum post diem tertium, simul ac transit hora, qua
 „concidit, dare. Neque sorbitiones his aut alioqui mol-
 „les et faciles cibi; neque caro, minimeque suilla con-
 „venit; sed mediae materiae: nam et viribus opus est,
 „et cruditates cavendae sunt. Cum quibus fugere oportet.

„tet, solem, balneum, ignem, omniaque calefacientia :
 „item frigus, vinum, venerem, loci praecipitis con-
 „spectum, omniumque terrentium, vomitum, lassitudi-
 „nem, sollicitudines, negotia omnia: et ubi tertio die
 „cibus datus est, intermittere quartum, et invicem al-
 „terum quemque; eadem hora cibi servata, donec
 „quatvordecim dies transeunt. Quos ubi morbus exces-
 „sit acuti vim deposuit: at si manet, curandus iam ut
 „longus est. etc.

Decedente Schola methodica et methodus meta-
 syncritica oblivioni tradita fuisse videtur; nam post
 COELIUM AURELIANUM, unum ex ultimis hujus sectae
 asseclis, nulla amplius occurrit illius, aut ei similis
 curae, mentio. — Saeculo tantum 16 HIERONYMUS MER-
 CURIALIS (libr. 3. ep. 24.) et THEODORUS PRISCIANUS
 (libr. 1. cp. 14.) contra physconiam abdominalem opti-
 mo iterum cum effectu curam diaeteticam emaciantem
 adhibuerunt. FERNELIUS quoque (de morb. causis lib.
 1. pg. 139.) eam bene novit atque in syphilide imprimis
 adhibuit. — Eodem fere tempore innotuit ULRICI
 AB HUTTEN restitutio ex syphilide, qua ille diutissime
 adfectus erat. Curae methodum, cui ille sanitatem
 debebat, in proprio libello (de guaiaci medicina et
 morbo gallico. Mogunt. 1519.) descripsit; in hac certo
 diaeta strictissima, quam aeger observavit, princeps
 erat remedium, quod per diaphoreticam vim concen-
 trati decocti guaiaci simul assumpti adjuvabatur. Cura
 haec, aliquo tempore summis elata elogiis, tardius,
 ut videtur, immerito negligebatur; ultimus eius pane-
 gyrista videtur fuisse ERN. ANT. NICOLAI (Bemühungen
 in den theor. und prakt. Theile der Arzneiwissenschaft,
 68 Stück, Halle. 1749. S. 792.), hic eam sequenti
 modo proponit: Libra una ligni guaiaci rasi per 24 horas
 in octo libris aquae fontanae maceratur, dein coquitur,
 sub frequenti agitatione, igne leni, per circiter sex
 horas ad consumptionem dimidii, colatura dicitur Detum

primum; residuum decoctum lignum adhuc semel cum octo libris aquae coquitur ut prius, quod dein decoctum secundum praebet. Ante quam cura inchoatur, aegro pro circumstantiis vena secatur, vel purgans exhibetur. Sic praeparatus aeger absomit mane et post meridiem libram semis aut, quod melius, libram integram decocti primi tepidi; ante meridiem in lecto debet se continere, ut leniter sudet; post meridiem poterit iu cubili obambulare. Quatuor vel quinque diebus sic transactis, debet non tantum mane sed et post meridiem post absumentum decoctum per aliquot horas sudare; simul et quantitas decocti successive augenda, aut dosis dicta saepius quam bis de die absumentum erit. Pro potu ordinario utatur decocto secundo, nec bibat unquam vinum vel cerevisiam. Evitet porro cibos pingves, salsos, aut multum nutrientes, et vescatur solum carne macra bene assata, pane biscocto, uvis passis, iure ex aqua parato (Wassersuppe); nec ex his plus absumat, quam recte pro sustentanda vita requiritur. Conclave sit moderate calidum, ut transpiratione continuo sustentetur. Denique habeatur ratio alvi evacuationum. Hoc modo cura per quatuor septimanas aut pro circumstantiis et longiori tempore producitur. Finita cura caveat sibi reconvalescens adhuc aliquo tempore a libero aëre, et observet ultro quoque dietam moderatam. — Curam hanc guaiacinam, a medicis oblitam, plebs Holsatica, ut cel. STRUVE (l. c. p. 32.) refert ad modernum usque tempus in diversis morbis chronicis imprimis in malis arthriticis, syphiliticis et pseudosyphiliticis, miro saepe effectu adhibet, ita ut medicorum quoque eius regionis attentionem excitaverit, qui nunc pari ratione eius usum capiunt.

Sub fine saeculi 17mi et initio 18vi FRIDERICUS HOFFMANN vir ingenii sagacitate, scientia ampla et praxi felici ita excellens, ut neminem eius temporis medicorum habuerit parem, observatione ad lectos aegro-

rum de utilitate diaetae strictioris et ipsius famis edoctus curam diaeticam iterum impensissime commendavit. (Diss. de inedia, magnorum morborum remedio. Halae, 1698. et Diss. de inaediae noxa atque utilitate. Halae, 1739. et Gründliche Anweisung, wie ein Mensch durch vernünftigen Gebrauch der Leibesbewegungen und Mäßigkeit, wie auch Vermeidung einer ungesunden und mit schädlichen Dampfe angefüllten Luft seine Gesundheit erhalten und sich von schweren Krankheiten befreien kann. 5ter Theil. Halle. 1719. S. 400-480. - Praeterea in multis locis suae Medicinae rationalis systematicae, et in Diaetetica, etc). Distinxit ille diaetam emaciantem seu curam per abstinentiam, et curationem per inediam. Priorem (op. Tom. IV. Pars V. pg. 204 et 205) sic describit: „Interdum evenit, ut corpora nonnulla, in quibus plethora magis serrosa peccat, quam sanguinea, copiosam sanguinis missionem aegerrime ferant. Quare tunc aliud mire decet consilium, et si nimia alimentorum voracitas, ut saepissime fit, primam mali causam et originem dedit, curam per abstinentiam commendare, optimisque regulis adornare. In eo autem quam maxime utilissimae huius curae consistit methodus, ut aegri ab omnibus carnibus pinguibus, elixis et glutinosis, ut sunt porcinae et bovinae a lacticiis omnibusque infantibus et multum alimoniae praebentibus abstinendo, carnibus magis assatis et levioribus, ut sunt avium, perdicum, gallorum, columbarum etc. paneque biscocto utantur, interpositis nonnunquam, ad alvi lubricitatem conservandam, uvis maioribus passis, prunis Damascenis coctis, pomis Borstдорffianis et huius generis aliis lubricantibus. Quoniam tamen nocere solet quaevis subitanea victus mutatio, ita instituenda erit haec inediae medela, ut ne simul ac semel, sed paullatim potius, et quasi per gradus aegri a pleniore victu ad tenuem et parciolem descendentes huic sensim sine damno a-

„svefiant, eamque pro circumstantiarum ratione per ali-
 „quot dies, vel septimanas continuent. Quod monitum
 „haud minus necesse est cura finita, ne subito ad ple-
 „num victum denuo adscendamus.“ Huic curae emaci-
 „anti ille nonnunquam purgans balsamicum conveniens
 inter ponere solebat (Tom. IV. Pars. II. pg. 483.).—
 Curatio vero per inediam, ut ille ipse (Tom. IV. Pars.
 IV. pg. 121.) dicit, consistit in eo, „ut aegri non-
 „nisi modico panis biscocci carnisque assatae cum pas-
 „sulis vescantur, vinum, omnemque cerevisiam fugiant,
 „et decoctum ex sarsaparilla, glycyrrhiza, passulis,
 „semineque foeniculi bibant: cui pro corporis ratione
 „per tres et ultra hebdomadas insistendum.“ Et alio
 loco (Tom. IV. Pars IV. pg. 166.): „Primo omnium
 „purgato probe corpore et sanguine per venaesectionem
 „evacuato, ab omnibus iusculis pinguibus, ovis, pi-
 „scibus, carneque cocta abstinere iussi, et nihil quo-
 „tidie carnis praeter eam quam libra dimidia ponderat
 „portionem assatae cum viginti aliquot passulis exa-
 „cinatis et prunis coctis admisi. Dein loco panis panem
 „biscoctum et pro potu consueto decoctum chinae, gra-
 „minis et sarsaparillae bibendum commendavi; quo ibi-
 „dem singulis diebus mane ad aliquot patellas calide
 „hausto corpus ad blandum in lecto sudorem compone-
 „re deberet.“ Simili modo aegro pastaceo pingui scor-
 „buto dentium vehementi adfecto, svasit (Tom. IV. Pars
 V. pg. 55.) „ut per mensem et ultra cura per abstinen-
 „tiam sive inediam hoc modo uteretur: Praemissa ve-
 „naesectione, alvique sordibus per infusum vinosum ex
 „rhabarbaro, radice ari, pimpinellae, cichorei, agarico
 „trochiscato, corticibus atrantiorum et passulis con-
 „fectum leniter evacuatis, in refracta portione carnes
 „magis assatas, quam coctas, panemque biscoctum
 „debutit comedere, iuscula pinguiora, aliaque nutrien-
 „tia vitare, et potui ordinario decoctum ex rasura li-
 „gni sassafrae, lentisci, radice cichorei et paxillo cin-

„namomi substituere, idemque ad lenem sudorem ma-
 „vendum, calide in lecto haurire.“ — Adhibuit ille hanc
 curationem in morbis, secundum illius temporis syste-
 ma pathologicum humorale, sic dictis humorum, adeo-
 que in plethoris, in serosa humorum colluvie, et in
 omnibus illis formis, quae ex his resultant; nec sine
 effectu, quod ex sequentibus illius verbis (Tom. IV.
 Pars. V. pg. 57.) patet „et certe, si dicere licet, quod
 „res est, ego in diuturno, et nunc quinquaginta annos
 „superante artis exercitio summe rebellium, nullaque
 „medicina domandorum affectuum curationes per Dei
 „gratiam sola hac methodo diaetetica absolvi.“ Repe-
 riuntur in illius scriptis innumeri casus diversissimo-
 rum morborum hac methodo sanatorum; sic profuisse
 legimus hanc curationem in inveteratis rheumaticis
 arthriticis, et catarrhalibus adfectibus, in podagra, in
 apoplexiae instantis symptomatibus, porro in baryecoiā,
 in cataracta, in gonorrhoea, in scorbuto, in purpura,
 in efflorescentiis cutaneis pustulosis et pruriginosis,
 tandem in ulceribus malignis phagadaenicis ac in syphi-
 lide, sub cuius cura tamen simul hydrargyri usum fa-
 cere consuevit. (Conf. Ej. Op. Tom. IV. Pars. II. pg.
 519. — Pars IV. pg. 96. 121. 166. 481. 555. — Pars V.
 pg. 55. 133. 161. 204. 261. etc.)

Ab cel. HOFFMANNI temporibus usque ad finem fere
 saeculi prioris, adeoque per quinquaginta fere annos,
 neminem invenimus, qui curam diaeticam strictiorem
 morbis opposuisset; hoc vero tempore FR. CHRIST.
 WINSLOV, Professor Chirurgiae et practicus Hafnien-
 sis eam iterum oblivioni eripuit et frequentissime in
 usum traxit; cum tamen ille ipse suam methodum nun-
 quam descriperit, hinc de ea nonnisi testimonia illius
 discipulorum exstant. Primus omnium de ea publice re-
 tulit FR. LUDOV. BANG, qui (Prax. med. Hafniae. 1789.
 p. 575.) sequentibus utitur verbis: „nuperiore tempore
 „contra ulcera et efflorescentias cutis chronicas omnis

generis, nec non affectus doloresque syphiliticos, aliis remediis non tollenda, iuvavit, et multiplici experimento, praesertim a cel. nostro Prof. Chirurgiae Winslovi instituto, probata est sequens medendi methodus: Loco omnis cibi pro prandio carnis non pinguis coctae aut assatae, unciae duae cum aequali parte panis; pro coena qualitas et quantitas alimenti eadem: Loco omnis potus decoctum, nycthemere consumendum, paratumque e radicis sarsaparillae aut chinae unciis duabus cum aquae simplicis libris quinque ad remanentem partem dimidiam: Atque demum pilulae ex extracto cicutae ad grana sex mane et vespersumendae. Spatio sex heptomadam haec medela optatum effectum praestare solet. — Post mortem Winslovi methodus haec, Hafniae iterum oblivioni tradita, per Chirurghum OSBEK ad Sveciam translata, et per ERN. HENR. STRUVE, Neomonasteriensem tardius Flenopolitanum Physicum, in Holsatia frequentissime adhibita fuit.

CAROLUS GUSTAVUS OSBEK, discipulus Winslovi, tardius Chirurgus nosocomii Wadstenae in Svecia, methodum magistri sui aliquantum modificavit. Exhibuit ille aegris per priores sex heptomadas quotidie uncias quinque carnis macris assatae et uncias sex panis aqua emoliti, ita, ut huius dimidium ad prandium, residuum ad coenam absumerent. Si quem fames a coena unius usque ad prandium alterius diei vehementius urgeret, ei panis et caro in tres portiones divisa ter de die, aut portio integra uncia una carnis aucta porrigebatur; rarissimi erant casus, in quibus illico ab unciis sex carnis curam inchoavit, et eam quantitatem omni septimana uncia una auxit. Pro potu dedit aegris decoctum, ex unciis duabus radicis chinae cum libris quatuor aquae ad remanentiam librarum duarum cum dimidia paratum, quotidie absumendum; cui haec quantitas non suffecit, ei aut decoctum magis dilutum, aut

eiusdem radice chinae decoctione altera obtentum liquidum porrexit. In locum pilularum ex extracto cicutaе, quas Winslov mane et vesperi ad grana sex sumendas praescripsit, substituit Osbek extractum chaerophylli sylvestris, cui ille omnem curae effectum tribuerat, cum sibi ex experientia constare videbatur, pharmacopolas Hafnienses in locum cicutaе aquaticaе (cuius proprie extractum Winslov praescripserat) ut plurimum chaerophyllum sylvestre collegisse. Absoluta tertia hebdomada extractum chaerophylli non nisi vespere, mane autem pilulam unam, ex hydrargyro muriatico corrosivo sec. Pharm. Svecicam paratam, exhibuit. Finis sextae hebdomadae erat terminus primi cursus huius curae; aeger priori vitae rationi commissus e cubili, cui hucdum inclusus erat, ea cum adhortatione dimittebatur, velit sibi solum a potulentis calefacientibus quam maxime cavere. Si malum per curam hanc nedum sublatum fuisset, post tres septimanas rursus inchoabatur nova, iterum per sex hebdomadas durans, pari prorsus ratione ut prior exsecuta, solum pilula mercurialis ultimis tribus septimanis exmissa. Ubi corpus aegri ulceribus latis malignis obiectum invenit, ea linteo carpto aqua mercuriali nigra (e dr. calomel. et libr. una aquae calcis) humectato deligavit; depuratis ulceribus rad. chinae decoctum, in cuius libra una unciae duae myrrhae solutae erant, pro deligatione adhibuit; cicatrisationem autem inchoantem deligatione e decocti rad. chinae libra una cum uncia una extracti saturni adiuvit; — ulcera minora penitus naturae commisit. — Haec curae methodus ab Osbekio qua novum inventum promulgatum, anno 1811 adtentionem gubernii svecici in se traxit, denominata adeoque sic dicta Commissione regia, sub huius inspectione provocatus Osbek in regio Holmensi Lazaretho de Seraphis nominato in aegris pluribus syphilide inveterata adfectis methodum suam eo cum ef-

fectu adhibuit, ut ei, in sequelam favorabilis desuper relationis, honorarium 3000 Rthl. Swed. Bco. (circiter 3000 fl, m. Conv.) et annum stipendium 500 Rthl. a regimine resolveretur, simul methodus ipsa publici iuris facta omnibus Sveciae medicis impensissime commendaretur. — Abhinc ea in Svecia frequentissime adhibita et a multis crisi subiecta fuit. Resultatum omnium investigationum et ventilationum breviter in sequentibus consistit: methodum Osbeki non esse novam, sed eam Winslovi in accidentalibus quibusdam solum modificatam; curae effectum non dependere ab extracto chaerophylli sylvestris, valde inactivi, sed unice imminutae nutritioni adtribuendum esse; eam imprimis efficacem esse in syphilide inveterata, hydrargyro incassum tractato, minus prodesse aut plane nocivam in affectionibus primariis syphiliticis; nullum denique remedium ei praestare in morbo illo pseudosyphilitico, quem Norwegiae incolae Radesyge et Spedalskhed nominant. Confirmantur haec omnia per insignem numerum vix unius lustris tempore, a diversis Sveciae medicis hac methodo sanatorum, qui mille longe superat. (Conf. Osbek, Fullständig Uppgift af min brukode Kurmethod emot urortade veneriska Spikdomer. Uta af Osbek. Stockholm. 1811. — Schweiger in Huffl. Journ 1817. St. 6. S. 75. — Observationes in diaetam parcam vulgo Swälkur. Praeside Thunberg, auctore Schulcz. Upsaliae 1812. — Svenska Läkare-Sällskapets Handlingar 1 Bd. et seq. extractum in Salzbg. med. chir. Zeitg. 1816. 1 Bd. S. 268., 3 Bd. S. 122., 4 Bd. S. 60 et 136.; 1818. 2 Bd. S. 392.)

Longe prius quam Osbek suam methodum promulgaverat, E. H. STRUVE eandem, a Winslovio magistro perceptam, in Holsatia Neomonasterii tardius Flenopoli in ducatu Slevicense contra syphilidem et illum Holsatum morbum pertinacissimum, qui Dithmarsicus (Marschfrantheit) dicitur, felicissimo cum suc-

cessu adhibuit. Hic a Winslovi methodo in eo solum recedens, quod aegris in locum carnis assatae vitulinam coctam, et pro potu merum semper decoctum radicis chinae exhibuerit, amplas suas observationes de efficacia huius curae; praematura morte in maximum scientiae et artis detrimentum ex hac vita ereptus, mundo literario communicare non poterat. Tardius LUD. AUG. STRUVE, qui inde ab anno 1815 praxim in Holsatia Elmshorni exercet, fratris exemplo per motus multiplicia cum cura diaetetica experimenta instituit, quae dein in opere eximio, saepius iam nominato, descripsit. Triplicem ille gradum curae diaeteticae, ut iam diximus distinguit: mitiorem seu simplicem, strictiorem seu curam per abstinentiam, et strictissimam seu per inediam. — In mitiori aegro interdicit usum carnis, lardi et omnis pinguedinis, aceti, cerevisiae, vini, cremati, ita etiam potum caffae et esum omnium fructuum horaeorum et olerum; concedit cibos lacteos, panem non recentem, cibos farinaceos, dummodo sint bene excocti non glutinosi, ius carnis vitulinae, infusum herbae theae et similia. Scopus huius diaetae propriae est assimilationem corrigere, non tamen reproductionis processum debilitare; hinc sufficiens quidem conceditur quantitas nutrientorum, eius tamen qualitatis, ut ex illis chylus purus, facile assimilandus, oriri possit. Cura haec diaetetica mitior ut plurimum medicamentis statui individuali convenientibus adiuvatur, imprimis si ea morbis chronicis opponitur. Adhibuit eam cel. Struve in Syphilide inveterata, et in morbo Dithmarsico, vel iunctim cum cura mercuriali, vel solum cum decoctis lignorum et purgantibus, multosque sic sanavit aegros. — Curam cum abstinentia sequenti modo instituit: mane bibit aeger duabus phialis potum theatum, huic additur frustillum panis albi, quod vel sicce, vel sirupo aut butyro recenti insulso perunctum consumit; pro

prandio accipit pulmentum fogopiraceum aut avenaceum (Buchweizen = oder Hafer = Grütze) vel ius tenue vitulinum, addito frustillo panis sicci; postmeridiem iterum absumit duabus phialis potum theatum cum frustillo panis; pro coena eadem exhibentur, quae in prandio, sed minori quantitate. Omnis alter cibus aegro substrahitur, iniungiturque ei, ut concessis nonnisi ad summe necessariam satietatem utatur. Therapia reliqua circumstantiis adcomodatur. Struve in hac cura aut pilulas ex cicuta et decocta lignorum dedit, aut sequentem pulverem praescripsit.

Rp. Aethiopsis antim. dr. duas,
 Pulv. stip. dulcam. dr. tres,
 — rad ialappae dr. unam cum dimidia
 — cort. aurant. —
 — sem. foenic. aa dr. unam.

M. f. pulv. Sig. Bis — quater de die uno cochleari coffeaceo sumendum;

ubi dein simul decoctum lignorum pro potu, et omni octava die purgans drasticum adhibuit, quem agendi modum in efflorescentiis herpeticis, arthriticae aut leprosaе originis, efficacissimum esse deprehendit. Saepe et hanc dietam, in modo dictis morbis, coniunxit cum cura guaiacina, sequenti modo instituta: Fit decoctum specierum sequentium

Rp. Cort. lign. guaiac.
 Ligni guaiaci aa Unc. tres.
 Rad. sarsaparillae
 — chinae nod. aa Unc. duas,
 — liquiritiae
 Sem. foenic. aa Unc. semis,
 Fol. sennae Unc. unam.

Conc. misce.

hae nimirum species cum libris sex (3 Rannen) aquae decoquantur ad consumptionem dimidii, quo facto liqui-

dum percolando defunditur, et asservatur qua decoctum primum; residuae species dein iterum ut prius decoquantur, ex qua decoctione oritur decoctum secundum. Aeger bibit quotidie mane et vesperi libram semis calidi decocti primi, extra illud tempus autem libram unam decocti secundi; mane dum aeger calidum sumit decoctum in lecto se contineat, bene coopertus, donec large prorumpens sudor cessaverit. quo finito corpus panno laneo fricando abstergitur, et indusium puro sicco permutatur. Omni quarta die porrigitur aegro purgans e 30—50 granis Massae pil. laxant. aut catarrhali purg. Ph. Dan., quo semper cyclus unus curae finitur; post tales cyclos 10—20 omne vestigium morbi disparuit. Rarius coniunxit hanc diaetam cum cura mercuriali. Actio huius curae per abstinentiam non est quidem tam intensa, quam ea sequentis, hinc non raro insufficiens esset, nisi medicamentis adiuuaretur; id tamen boni habet, quod absque periculo per octo imo duodecim septimanas protrahi possit. — Dum curam per abstinentiam adhibet, quamvis nulla peculiaris praeparatio recte necessaria sit, nihilominus tamen ad munditiam cutis obtinendam aegrum ante omnia balneo tepido imponit. Cura ipsa incipitur cum quinque pilulis granorum duorum, ex dr. duabus extr. cicutae, dr. semis saponis medicati et suf. qte pulveris herbae cicutae formati, quas aeger mane sexta hora accipit, desuper bibit poculum unum aut duo decocti rad. chinae concentrati; aut e sequentibus speciebus parati:

Rp. Rad. sasaparillae, _____
 — chinae mund. aa Unc. tres
 Fol. sennae Unc. duas
 Rad. liquir. Unc. unam.
 Misce f. species.

ex his speciebus unciae sex cum libris duodecim aquae ad dimidii consumptionem coquantur; — nona hora pri-

mum accipit nutrimentum ex unciis duabus panis albi antiqui, et totidem carnis vitulinae macrae coctae non amplius calidae. Ubi caro vitulina haberi nequit, et bubula aut ovilla, dummodo macra sit, substitui potest. Postmeridiana hora quarta aequalem iterum accipit portionem; vesperi nona hora sumit iterum pilulas quinque et aequalem quantitatem decocti ac mane. Si aegro ita placeret, cibi de die absumendi et in tres portiones subdividi possent, ita ut mane et vesperi singula vice unciam unam panis et totidem carnis, pro prandio vero uncias duas utriusque habeat. Saepe Struve initio curae adpetitui aegrorum indulsit et duplicem illis quantitatem nutrimentorum concessit, quam dein omni die una semi uncia ex pane et carne imminuit, ita ut aeger quinta die ad secus adhibitam quantitatem unciarum quatuor panis et carnis reductus fuerit; quod utique id boni habet, quod aeger per successivam istam subtractionem ad sufferendam diaetam tenuem melius disponatur. De die ex decocto tantum bibit aeger quantum ad fallendam sitim et ad leniendum sensum famis requiritur. Tali modo cura producitur pro circumstantiarum ratione per quatuor, sex usque octo septimanas. Finita cura reconvalescens caute ad priorem suum vivendi modum reducit. — Ulcera in aegris praesentia tantum aqua tepida, aut decocto cicutae cum aqua calcis misto mundat, nec quid aliud requiri asserit. Sub hac cura omnia illa symptomata, quae in sectione prima descripsi, comparere possunt, hinc et omnes ibi adlatae cautelae solertissime observari debent. — Est haec cura omnium efficacissima, in morbis inveteratis nulli medicamento cedentibus saepissime unicum auxilium; Struve eam imprimis in morbis syphiliticis et pseudo-syphiliticis ac in morbo Dithmarsico adhibuit, adfert tamen et casus aliorum morborum, in quibus illius efficaciam expertus est.

Praeter has methodos principales adhuc aliquae in ephemeridibus medicis promulgabantur, quae tamen vix in uno aliove aegro probatae erant, hinc eas, prouti et notissimas illas curas antisiphiliticas Zittmanni, Sainte Mariei, Vigarouxi, Laffectouri, et tractamen arabicum seu siccum, quae omnino huc pertinerent, necus arctos huius dissertationis limites transgressuri, missas facimus.

